



Notat til Økonomiudvalgets aflæggerbord

Status for forvaltningernes videre arbejde med handleplan for mere byggeri for pengene og smartere brug af m²

8. juni 2020

Sagsnummer
2019-0305899

Dokumentnummer
2019-0305899-1

Resumé

Med denne orienteringssag gives en samlet afrapportering om de fem spor for det videre arbejde i forvaltningerne, som blev vedtaget af Økonomiudvalget den 10. september 2019 under "Handleplan - Mere byggeri for penge og smartere brug af m²", 4. at-punkt.

Problemstilling

Økonomiudvalget vedtog den 10. september 2019 til dagsordenspunkt 8, 4. at.-punkt følgende spor for forvaltningernes videre arbejde under handleplanen:

- a) Plan for bedre udnyttelse af banetiderne udenfor primetime. (Kultur- og Fritidsforvaltningen)
- b) Plan for konvertering af fodboldgræsbaner til kunstgræsbaner mhp. at dække behovet for fodboldbaner fremover. (Kultur- og Fritidsforvaltningen)
- c) Plan for at åbne skolerne for lokale, ikke-organiserede og foreningslivet efter skoletid, herunder forslag til driftsmodel. (Børne- og Ungdomsforvaltningen, Kultur- og Fritidsforvaltningen og Københavns Ejendomme og Indkøb)
- d) Analyse af muligheder for bedre klassesdannelse gennem ny skolestruktur og fælles skoledistrikter. (Børne- og Ungdomsforvaltningen)
- e) Status for hvordan der i forbindelse med nye byområder arbejdes med en ambitiøs strategi for bygningsmæssig samlokalisering af kommunale institutioner og friarealer. (Økonomiforvaltningen)"

Det fremgik af orientering til Økonomiudvalget den 10. december 2019, at Økonomiudvalget skal forelægges resultatet af arbejdet for alle fem spor før sommer 2020.

Løsning

Forvaltningerne har arbejdet videre med de fem spor. Herunder følger et kort resume af status for at indfri spor a), b), c), d) og e), som uddybes i de vedlagte bilag 1-bilag 5.

a) Plan for bedre udnyttelse af banetiderne udenfor primetime

Center for Økonomi
Team Ejendomsoptimering
Københavns Rådhus,
Rådhuspladsen 1
1599 København V

EAN-nummer
5798009800206

Kultur- og Fritidsforvaltningen har arbejdet med to større initiativer, som begge påvirker kapacitetsudnyttelsen af banetider udenfor primetime: Dels evaluering af fordeling af banetider for sæson 2019-21 og dels implementering af gebyr for brug af faciliteter (gælder for folkeoplysende foreninger).

En bedre udnyttelse af banerne påvirker den behovsopgørelse, som ligger til grund for arealplanen for kultur og fritid. I den videre proces vil resultaterne løbende blive indarbejdet i arealplanen for kultur og fritid.

b) Plan for konvertering af fodboldgræsbaner til kunstgræsbaner mhp. at dække behovet for fodboldbaner fremover

Kultur- og Fritidsforvaltningen har i samarbejde med de lokale kulturinstitutioner fundet ud af hvilke baner, som skal konverteres, jf. bilag 2. Løsningerne belyses også ud fra en række planforhold som f.eks. fredninger. De konkrete forslag vil herefter indgå i arealplanen for kultur og fritid.

c) Plan for at åbne skolerne for lokale, ikke-organiserede og foreningslivet efter skoletid, herunder forslag til driftsmodel

Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen har med inddragelse af Københavns Ejendomme og Indkøb har udarbejdet en afrapportering om mulighederne for at åbne skolerne mere efter skoletid og komme videre med at udarbejde en driftsmodel.

Bilag 3 gennemgår anbefalinger og handlingspunkter, hvor nogle kan implementeres med det samme, mens andre kræver bevilling af nye midler til budgetforhandlingerne eller politisk beslutning. Blandt de anbefalede initiativer er bl.a. en yderligere kortlægning af behovet og mulighederne for at åbne skolerne mere op, og hertil at udvikle et booking- og låsesystem og justere funktionsprogrammet for skoler med kultur- og fritidsfaciliteter, som kan understøtte mere åbne skoler.

d) Analyse af muligheder for bedre klassedannelse gennem ny skolestruktur og fælles skoledistrikter

Børne- og Ungdomsudvalget har i april 2020 taget stilling til skolestrukturen i de fire områder Nørreport, Valby, Nordhavn og Ørestad, som herefter sendes i høring, jf. bilag 4. De konkrete forslag, som efter høringsperioden bliver besluttet af udvalget og senere af Borgerrepræsentationen, vil herefter indgå i arealplanen for skoler.

e) Status for hvordan der i forbindelse med nye byområder arbejdes med en ambitiøs strategi for bygningsmæssig samlokalisering af kommunale institutioner og friarealer

Økonomiforvaltningen har i flere år arbejdet med tværgående koordinering af kommunale arealbehov med henblik på at udnytte byggemuligheder optimalt og sikre mest mulig værdi for borgerne i de kommunale bygninger – i daglig tale "smarte m²". På baggrund af disse erfaringer og dialog med de øvrige forvaltninger har Økonomiforvaltningen udarbejdet en generisk model for, hvordan vi fremover vil arbejde med en ambitiøs strategi for smarte m², både på bydels- og bygningsniveau, jf. bilag 5.

Økonomi

Indstillingen har ingen økonomiske konsekvenser

Videre proces

Resultatet af den bedre udnyttelse af banetider udenfor primetime (spor a) såvel som de konkrete forslag til konvertering af fodboldgræsbaner til kunstgræsbaner (spor b) indgår i arealplanen for kultur og fritid, som fremlægges næste gang til forhandlingerne om budget 2021.

Arbejdet med at åbne skolerne efter skoletid (spor c) fortsætter ad to veje. Dels ved at initiativer, der ikke kræver bevilling af nye midler, iværksættes. Dels ved at initiativer der kræver nye midler, fremmes til budgetforhandlingerne, hvor spor vedr. driftsmodel og ADK-systemer fremmes i samarbejde mellem Kultur- og Fritidsforvaltningen og Københavns Ejendomme og Indkøb. Børne- og Ungdomsudvalgets beslutning om ny skolestruktur og fælles skoledistrikter (spor d) indarbejdes i arealplanen for skoler, og der fremlægges ansøgning om planlægningsbevillinger til forhandlingerne om budget 2021.

Økonomiforvaltningen vil sikre implementering af den fremlagte strategi for bygningsmæssig samlokalisering af kommunale institutioner og friarealer i nye byområder (spor e).

Økonomiudvalget vedtog den 10. september 2019 bestilte under "Handleplan - Mere byggeri for penge og smartere brug af m²", 1. at-punkt: *"at der gennemføres en ekstern analyse af byggerier i kommunen med henblik på at belyse de udgifter, som kommunens egne krav til byggeri medfører"* som forelægges Økonomiudvalget inden sommer 2020.

Analysen er under udarbejdelse af Rambøll, som grundet forsinkelser forbundet med Covid-19, har fået udsættelse for aflevering til august 2020. Resultaterne fra analysen forelægges Økonomiudvalget til budgetseminaret i august.

Bilag

1. Status på spor a om bedre udnyttelse af banetiderne udenfor primetime
2. Status på spor b om konvertering af fodboldgræsbaner til kunstgræsbaner
3. Status for spor c om at åbne skolerne for lokale, ikke-organiserede og foreningslivet efter skoletid, herunder forslag til driftsmodel
4. Status for spor d om muligheder for bedre klassedannelse gennem ny skolestruktur og fælles skoledistrikter
5. Status for spor e om en ambitiøs strategi for bygningsmæssig samlokalisering af kommunale institutioner og friarealer i nye byområder



Bilag 1 - Status på spor a om bedre udnyttelse af banetiderne udenfor primetime



Notat

Plan for bedre udnyttelse af banetiderne udenfor primetime

Økonomiudvalget godkendte d. 10. september 2019, i forbindelse med punktet "Handleplan - Mere byggeri for pengene og smartere brug af m²", at der udarbejdes en plan for bedre udnyttelse af banetiderne udenfor primetime.

På den baggrund har Kultur- og Fritidsforvaltningen udarbejdet en plan for bedre udnyttelse af banetiderne udenfor primetime.

Udfordringer med faciliteterne samt tiderne uden for primetime

Med den belægningsgrad der er i deciderede idrætshaller, betragtes de som fuldt belagte i 'primetime': mandag-torsdag kl. 16-20. Den største kapacitet findes i gymnastiksale på skoler. Foreningerne vil påpege flere forhold der gør sig gældende i forhold til den manglende udnyttelse.

Det som foreninger typisk fremhæver som hæmsko for benyttelse af lokaler, er:

- Manglende adgang til nødvendige redskaber og rekvisitter
- Manglende opbevaringsmuligheder for foreningens rekvisitter
- Problemer med adgangsforhold
- Nedslidte og utiltalende faciliteter
- Tilgængelighed, som fx afstand til offentlig transport.

Repræsentanter fra foreningslivet påpeger at ydertider – særligt kl. 22-23 – vil være næsten umulige at benytte for foreninger da det ikke hænger sammen med foreningsmedlemmernes dagligdag og arbejdsliv.

I dagtimer kan der nogle steder være en lav grad af kapacitetsudnyttelse. Denne tid vil delvist være booket af kommunale skoler, men bliver ikke nødvendigvis benyttet fuldt ud.

På idrætsanlæg, i svømmehaller og i kulturhuse vil en del af den tid der opleves som ledig være udlagt til selvorganiserede brugere, og dermed er tiden mulig at booke som privatperson mod betaling. Da institutionerne er underlagt et indtjeningskrav, vil det være svært at optimere kapacitetsudnyttelse af disse tider da der er behov for at friholde tid til selvorganiserede brugere der ikke nødvendigvis benytter faciliteter i foreningsregi.

16. april 2020

Sagsnummer
2020-0069433

Dokumentnummer
2020-0069433-1

Bedre kapacitetsudnyttelse: opgradering af faciliteterne

For at kunne udnytte den eksisterende kapacitet bedre er der behov for dels en opgradering af de eksisterende faciliteter i samarbejde med repræsentanter fra foreningslivet og dels et øget fokus på at understøtte foreningsaktiviteter fra kommunens side.

Repræsentanter fra foreningsområdet lægger stor vægt på faciliteters tilgængelighed. For flere grupper – fx ældre, børn og unge – kan det være svært at flytte sig langt fra egen bopæl. Derfor er der behov for en vis nærhed til faciliteter. For mobile grupper er det en mindre udfordring. Men flere foreninger oplever afstand som en barriere for at benytte faciliteter. Derfor vil behovet for faciliteter også være forskelligt i forskellige dele af byen.

For at skabe en mere optimal kapacitetsudnyttelse er der behov for målrettede indsatser.

Mulige skridt – dialog med foreninger om egnede faciliteter

Et første skridt vil være at sørge for at de faciliteter der stilles til rådighed for foreninger, opleves som egnede til foreningens formål. Her er der behov for en målrettet indsats med at opgradere og opdatere eksisterende faciliteter så de kan benyttes af de foreninger der er hjemmehørende i nærområdet. Tilsvarende er der behov for at foreninger lettere kan få opbevaret deres egne rekvisitter på den pågældende skole e.l.

Dernæst skal der skabes en målrettet dialog med de foreninger der hører til i nærheden af de faciliteter der kan udnyttes bedre. Hvis en facilitet ligger tæt på offentlige transportmuligheder, vil mulighederne for at finde relevante samarbejdsforeninger øges. Helt konkret bør kommunen støtte op om at parre relevante foreninger med konkrete faciliteter.

Hvis der ønskes en bedre udnyttelse af den tid som er friholdt til selvorganiserede brugere, kan der være flere veje at følge. Det kan være rabatordninger, kampagner m.m.

Det kan dog være svært at udnytte kapaciteten bedre, hvis de grupper der mangler tid, kun har mulighed for at benytte faciliteter i primetime af hensyn til deres øvrige dagligdag.

Udfordringer med bookingsystemet (Foreningsportalen)

Efter hver fordelingsrunde udbydes de resterende tider som 'resttider'. Foreningerne oplever at det er svært at få overblik over de ledige tider. Desuden savner foreningerne mere detaljerede oplysninger om faciliteternes hvad angår indretning, inventar, redskaber og rekvisitter. Og endelig: når foreningerne søger efter ledige tider, mangler de mulighed for at kunne søge på disse mere detaljerede oplysninger samt på geografisk beliggenhed.

Skulle man vælge at åbne skoler op for brug af private, er der den yderligere udfordring at der er to forskellige bookingsystemer til hhv. foreninger og private (Foreningsportalen og Book Byen) – og at disse systemer ikke kan 'tale sammen'. Det betyder at de samme facilitetstider ikke samtidigt kan udbydes til foreninger og private.

Gebyr for brug af faciliteter

Fra den 1. juli 2019 har kommunen opkrævet gebyr for foreningernes brug af faciliteter.

De henvendelser som KFF har fået fra foreningerne, tyder på at gebyret motiverer nogle af dem til at i højere grad at aflyse tider som de ikke benytter. Dette vil øge udbuddet af tider og dermed kan det også øge den reelle belægningsgrad af faciliteterne.

Forvaltningen har dog også set ansatser til en modsatrettet effekt. En del af gebyret tilbagebetales til foreninger med børn og unge. Disse foreninger får således et ekstra medlemstilskud pr. ungt medlem. En forening kan dog ikke modtage mere i ekstra medlemstilskud end den skal betale i gebyr. Dvs. at de foreninger der får dækket hele deres gebyr af det ekstra medlemstilskud, typisk kunne have fået dækket gebyr af endnu flere tider end dem de har. Disse foreninger kan derfor have en interesse i at booke alle de tider de kan uden at de kommer til at betale netto-gebyr for dem.

Lige nu er gebyret uafhængigt af hvilken tid på døgnet faciliteten bruges. Muligvis betyder det at tiderne uden for primetime – især tiderne efter kl. 22 – er for dyre.

Opsummering af tiltag der kan øge udnyttelsen af facilitetstiderne

- Opgradering af faciliteterne – så de i højere grad lever op til foreningernes behov:
 - Bedre indretning, inventar, redskaber/rekvisitter – samt bedre mulighed for opbevaring af foreningernes egne redskaber/rekvisitter
 - Færre adgangsproblemer: Problemer med ADK, låse og adgangsveje skal løses hurtigere
 - Dialog med foreningerne om hvad de opfatter som egnede faciliteter til deres forskellige aktiviteter
- Opgradering af bookingsystemet – så foreninger (og evt. private) lettere kan finde de facilitetstider de har brug for:
 - Bedre overblik over ledige tider
 - Mere detaljerede oplysninger om faciliteterne
 - Flere søgemuligheder – fx på inventar og geografi
 - Mulighed for at tider samtidigt tilbydes foreninger og private
- Gebyr:
 - Forhåbentligt betyder gebyret at foreninger i større udstrækning aflyser tider som de ikke benytter – så tiderne kan bookes af andre
 - Differentiering – fx kunne tider efter kl. 21 eller 22 være billigere
 - Det ekstra medlemstilskud til foreninger med børn og unge kunne begrænses så det højst dækker en vis andel af det gebyr som foreningen skal betale dyre.

Appendiks:**Tiltag der evt. allerede har øget udnyttelsen af facilitetstiderne**

Ansøgningsrunderne i 2019 indebar to nye tiltag: gebyr for brug af faciliteter og et nyt bookingsystem.

Som nævnt kan det tænkes at gebyret motiverer nogle af foreningerne til at i højere grad at aflyse tider som de ikke benytter – og at dette vil øge udbuddet af tider og dermed også den reelle belægningsgrad af faciliteterne.

Det er dog umuligt at kende omfanget af bookinger der ikke benyttes. Og der er ikke data for antal aflysninger fra det tidligere bookingsystem. Derfor kan effekten af gebyret desværre ikke eftervises.

Det nye bookingsystem kan blive endnu bedre, men ift. det tidligere system kan det tænkes at det nye har givet et bedre overblik over tiderne – og at det har givet flere bookinger. Igen er det desværre ikke muligt at eftervise effekten, da den drukner i andre forandringer – fx indførelsen af gebyret samt forandringer af antal foreninger, antal medlemmer i foreningerne og antal udbudte faciliteter.



Bilag 2 - Status på spor b om konvertering af fodboldgræsbaner til kunstgræsbaner



11. Konvertering af fodboldgræsbaner til kunstgræsbaner (2020-0103551)

Kultur- og Fritidsudvalget skal tage stilling til rækkefølgeplanen for konvertering af fodboldgræsbaner til kunstgræs, med henblik på at banekapaciteten øges i takt med den demografiske udvikling.

Indstilling

Kultur- og Fritidsforvaltningen indstiller,

1. at Kultur- og Fritidsudvalget godkender rækkefølgeplan for konvertering af fodboldgræsbaner til kunstgræsbaner.

Problemstilling

Økonomiudvalget godkendte den 10. september 2019, i forbindelse med punktet "Handleplan - Mere byggeri for pengene og smartere brug af m²", at der udarbejdes en plan for konvertering af fodboldgræsbaner til kunstgræs, med henblik på at dække behovet for fodboldbaner fremover.

På den baggrund har Kultur- og Fritidsforvaltningen, i samarbejde med Økonomiforvaltningen, udarbejdet en rækkefølgeplan for, hvornår udvalgte græsbaner kan konverteres til kunstgræs.

Løsning

Formålet med arealplanen er at reservere kommunale arealer, som skal bruges til kommunale formål på længere sigt, at beslutte hvor der skal placeres kultur- og fritidsfaciliteter, inden de ledige grunde bliver bebygget samt at sikre en udbygning af de kommunale faciliteter i takt med den demografiske udvikling.

Foruden at anlægge nyt, er det ambitionen, at Københavns Kommune sikrer en høj udnyttelse af eksisterende og kommende bygninger og arealer.

Mens en fodboldgræsbane alene kan bruges i sommerhalvåret, og kun 3-4 timer dagligt, da græsset ellers slides ned, kan en kunstgræsbane bruges året og døgnet rundt. Konvertering af græsbaner til kunstgræs medfører derfor en stor kapacitetsforøgelse.

Arealplanen for kultur- og fritidsområdet peger på, at der, for at følge den demografiske udvikling, skal konverteres ni græsbaner til kunstgræs frem mod 2050.

Rækkefølgeplan

Rækkefølgeplanen indeholder ni placeringer og er udarbejdet i dialog med de enkelte lokalområder. Der er i rækkefølgeplanen taget hensyn til den demografiske udvikling i de forskellige byområder, belægningsgraden af de eksisterende baner, planforhold, samt hvor i byen der er størst efterspørgsel på baner. DBU København bakker op om rækkefølgeplanen, som den fremgår af indstillingen.

Med rækkefølgeplanen lægges der op til, at der anlægges to kunstgræsbaner i 2021, en bane i 2023 og en bane i 2026. Der vil frem mod 2028 ske en tidsmæssig prioritering af de resterende 5 baner i planen.

Sted	Årstal
Bispebjerg	2021
Østerbro	2021
Bispebjerg	2023
Amager Øst	2026
Valby	Foreslås anlagt efter 2028.
Østerbro	Foreslås anlagt efter 2028.
Brønshøj-Husum	Foreslås anlagt efter 2028.
Amager Vest	Foreslås anlagt efter 2028.
Amager Øst	Foreslås anlagt efter 2028.

De konkrete placeringer af de nye kunstgræsbaner

De udpegede byområder er valgt med afsæt i både den forventede demografiske udvikling og pres på de eksisterende faciliteter. Der er p.t. ikke taget stilling til de konkrete placeringer, hvilket skal ses i sammenhæng med, at både frednings- og planforhold har betydning for, hvor man kan konvertere græsbaner til kunstgræs. Derudover har det betydning for placeringen, at opsætning af lysanlæg er en forudsætning for at få den fulde kapacitetsmæssige gevinst ved at konvertere banerne.

Foreløbigt har man blandt andet set på mulighederne for at konvertere baner i Emdrupparkens Idrætsanlæg, på Kløvermarken og i Sundby Idrætspark. Det betyder også, at der som opfølgning på indstillingen tages en videre dialog med både Byggeri København og Teknik- og Miljøforvaltningen.

Økonomi

Indstillingen har ingen økonomiske konsekvenser.

Videre proces

Hvis Kultur- og Fritidsudvalget godkender indstillingen, vil rækkefølgeplanen for konvertering af fodboldgræsbaner til kunstgræsbaner blive forelagt Økonomiudvalget den 9. juni 2020.

Kultur- og Fritidsudvalget vil få forelagt indstillinger på placering af de enkelte baner, i de relevante år, med henblik på at finansieringen af disse kan indgå i budgetforhandlingerne.

Mette Touborg

/ Mads Kamp Hansen

Beslutning

Kultur- og Fritidsudvalgets beslutning i mødet den 19. maj 2020:

Kultur- og Fritidsudvalget godkendte indstillingen.

Jonas Bjørn Jensen anmodede om et notat, der viser placeringen af henholdsvis kunstgræsbaner og græsbaner i København.



Bilag 3 - Status for spor c om at åbne skolerne for lokale, ikke-organiserede og foreningslivet efter skoletid, herunder forslag til driftsmodel

Afrapportering: Plan for at åbne skoler for lokale, ikke-organiserede og foreningsliv, herunder forslag til driftsmodel

Baggrund for arbejdet med at åbne skolerne

På Økonomiudvalgets møde d. 10. september 2019 blev det i forbindelse med punktet "Handleplan - Mere byggeri for pengene og smartere brug af m²" besluttet, *at der arbejdes på en plan for at åbne skolerne for lokale, ikke-organiserede og foreningslivet efter skoletid, herunder forslag til driftsmodel.* Bestillingen udspringer af et større arbejde med udgangspunkt i budget 2019, hvor budgetparterne blev enige om, at Økonomiforvaltningen i samarbejde med fagforvaltningerne skulle afdække måder, hvorpå kommunen kan optimere brugen af eksisterende og kommende kvadratmeter og bygge billigere.

På den baggrund har Kultur- og Fritidsforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen i samarbejde med Økonomiforvaltningen udarbejdet en *plan for at åbne skolerne for lokale, ikke-organiserede og foreningslivet efter skoletid.*

Læsevejledning

Afrapporteringen er opdelt i tre dele. **Den første del** omhandler udlån af skolerne til folkeoplysende foreninger og aftenskoler. Afsnittet tager udgangspunkt i lovgrundlaget for udlånet, samt de barrierer forvaltningerne møder, når foreningerne skal ind på skolerne. Afsnittet afsluttes med en række anbefalinger til, hvordan det sikres, at skolerne i endnu højere grad kan åbnes for folkeoplysende foreninger og aftenskoler. **Den anden del** omhandler udlån af skolerne til private. Afsnittet omhandler lovgrundlag og praksis for nuværende udlån af kommunale faciliteter til private. Derudover er der i afsnittet en række anbefalinger til det videre arbejde med at åbne skolerne for private. **Den tredje del** omhandler hvilke elementer, der er centrale i det videre arbejde med at få udarbejdet og implementeret en ny driftsmodel for at åbne skolerne. Det hele afrundes med nogle **handlingspunkter** til det videre arbejde.

I bestillingen fra Økonomiudvalget skelnes mellem lokale, ikke-organiserede og foreningslivet. Som det er i dag, kan folkeoplysende foreningen og aftenskoler booke tider på de kommunale skoler efter skoletid. Udlån til private borgere og foreninger (ikke folkeoplysende) på skoler foregår i dag decentralt via den enkelte skole. Der skelnes i det videre arbejde mellem folkeoplysende foreninger og private borgere.

Første del – udlån af skolerne til folkeoplysende foreninger

Som det er i dag, benyttes skolerne uden for skoletid af en række folkeoplysende foreninger og aftenskoler. En stor del af udlånet fungerer i dag gnidningsfrit og uden problemer. Der er dog generelt udfordringer med rengøring og vedligehold, som skolerne oplever, at de skal bruge tid på. Dertil er der i anlæg og kapacitetsudvidelser af skoler ikke for nuværende beskrevet alle de behov, som foreningsbrugere har i forbindelse med lån af lokaler på skolerne, ligesom der er udfordringer med, at ikke alle skolelokalerne er mulige at booke, da skolerne ikke har gjort lokalerne tilgængelige i bookingsystemet. Der er derfor et potentiale i at forbedre denne praksis og få flere foreningsbrugere ind på skolerne for at mindske presset på de københavnske kultur- og fritidsfaciliteter. Det kræver dog, at de driftsmæssige udfordringer prioriteres og håndteres.

Baggrund og lovgrundlag for udlån af kommunale faciliteter

Som det fremgår af Folkeoplysningsloven § 21 og § 22 skal ledige, offentlige lokaler stilles til rådighed for folkeoplysende foreninger med det fornødne udstyr – dvs. det udstyr, der hører til lokalets daglige funktion. Dermed er alle lokaler på kommunale skoler som udgangspunkt omfattet af lovgivningen og skal udlånes i det omfang, de ikke bruges til deres primære brug, som er skoleundervisning.

Der er dog nogle lokaletyper såsom kemi- og fysiklokaler, produktionskøkken og lignende, som ikke er egnede til udlån, da der kan være sikkerheds- eller lovmæssige krav, som gør lokalerne uegnede til foreningsbrug.

Adgang til udstyr i lokalerne

De folkeoplysende foreninger skal, have adgang til det udstyr, der hører til lokalets daglige funktion. Det drejer sig især om musikanlæg, badmintonnet, mål til boldspil, keramikovn, køleskab, trommesæt samt mindre udstyr som sakse o. lign. Overordnet drejer det sig om rekvisitter, der er nødvendige for aktiviteten i rummet, og som ikke kan forventes at blive medbragt af fritidsbrugerne fra gang til gang.

Store redskaber, som foreninger anvender og opbevarer på skoler, skal omvendt også kunne benyttes af skolen i undervisningsøjemed. Det gælder fx airtrack, skummåtter og trampoliner. Der er ingen forventning om at lette og personlige rekvisitter såsom bolde, ketsjere, bat o. lign. stilles til rådighed for foreninger.

De forskellige lokaletyper, der udlånes til folkeoplysende foreninger, kan knyttes op på følgende fire kategorier:

- **Idrætslokaler:** skoleidrætskøkkener, gymnastiksale, multisale, tumle- og bevægelses-, danse- og sansesale.
- **Faglokaler:** musik, madkundskab, billedkunst, håndværk og design
- **Klasselokaler/basislokaler:** kun klassetrin med møbler, der kan benyttes af voksne
- **Andre lokaler:** aktivitetsrum, auditorium, konferencerum, kantineområde, fællesarealer

Udbud af lokaler på skolerne og efterspørgsel på lokaler blandt foreninger

I det følgende afsnit gennemgås data fra sidste fordelingsrunde af faciliteter på skolerne til foreninger og aftenskoler. Afsnittet skal belyse udbuddet af lokaler på skolerne og efterspørgslen på lokaler blandt folkeoplysende foreninger og aftenskoler. Det er i arbejdet dog ikke lykket at få de sidste data og analyser på plads. Dette skyldes i al væsentlighed, at der er store mængder data, der skal bearbejdes for at kunne omsættes til en analyse. Det anbefales derfor, at Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen frem imod Budget 2021 afstemmer et undersøgelsesdesign for en fyldestgørende analyse af hhv. udbud og efterspørgsel, og at der evt. ifm. Budget 2021 allokeres ressourcer til udarbejdelse af denne analyse.

Udbud af lokaler på skolerne

Nedenstående tabel viser antallet af lokaler, der udbydes på de forskellige skoler i København. Tabellen viser, at der er stor forskel på, hvor mange lokaler det er muligt at booke på de forskellige skoler. Eksempelvis udbyder Vesterbro Ny Skole og Nyboder Skole en lang række lokaler, som både tæller bevægelseslokaler, faglokaler og klasselokaler, mens der på Lykkebo Skole og Engskolen kun tilbydes et enkelte lokale. På en stor del af skolerne, inkl. de skoler, som kun udbyder enkelte lokaler, udbydes bevægelseslokaler som gymnastiksale og idrætshaller. Det fremgår også af tabellen, at flere skoler kun har udlån af et par enkelt lokaler.

Antal lokaler der udbydes på skolerne

Skole	Antal lokaler i alt	Bevægelses og idrætsfaciliteter	Antal lokaler - eksklusiv gymnastiksale/idrætshaller
Bavnehøj Skole	4	2	2
Bellahøj Skole	3	2	1
Blågård Skole	7	2	5
Brønshøj Skole	2	1	1
Den Classenske Legatskole	1	1	0
Dyvekeskolen	3	3	0
Ellebjerg Skole	3	3	0
Engskolen	1	1	0
Frejaskolen	1	1	0
Gasværksvejens Skole	2	2	0
Gerbrandskolen	3	3	0
Guldbergskole	4	4	0
Hanssted Skole	2	2	0
Heibergskolen	1	1	0
Holbergskolen	2	2	0
Husum Skole	3	2	1
Kalvebod Fælled Skole	2	2	0
Katrinédals Skole	4	2	2
Kirkebjerg Skole	3	3	0
Kirsebærhavens Skole	3	3	0
Korsager Skole	3	3	0
Langelinieskolen	3	3	0
Lergravsparkens Skole	4	4	0
Lundehussskolen	2	0	2
Lykkebo Skole	1	1	0
Nyboder Skole	17	1	16
Nørre Fælled Skole	2	2	0
Nørrebro Park Skole	7	2	5
Rødkilde Skole	3	3	0
Rådmandsgades Skole	7	3	4
Skolen i Sydhavnen	2	2	0
Skolen på Islands Brygge	8	2	6
Skolen ved Sundet	3	2	1

Sortedamskolen	1	1	0
Strandvejsskolen	2	2	0
Sundbyøster Skole	5	3	2
Sølvgades Skole	3	1	2
Tagensbo Skole	8	3	5
Tingbjerg Skole	8	3	5
Tove Ditlevsens Skole	3	3	0
Utterslev Skole	3	2	1
Valby Skole	2	2	0
Vesterbro Ny Skole	11	3	8
Vibenshus Skole	10	3	7
Vigerslev Allés Skole	7	2	5
Ørestad Skole	2	2	0
Øster Farimagsgades Skole	8	0	8
Hovedtotal	217		

Hvornår lokalerne udbydes fra varierer fra skole til skole og fra lokale til lokale. Nogle lokaler udbydes fra kl. 15:00, mens andre lokaler først åbnes op for lokaleudlån fra kl. 17:00. Lokalerne på skolerne udbydes ofte frem til kl. 22:00 eller 23:00, og derudover i det meste af weekenden.

Kultur- og Fritidsforvaltningen har indsamlet data fra sidste fordelingsrunde af faciliteter til foreninger og aftenskoler. Data viser, at udbuddet af lokaler på skolerne er faldet med 36 % fra 2016-2019. Det er hovedsageligt klasselokaler og faglokaler, der er blevet et mindre udbud af, og udbuddet er her faldet med henholdsvis 50 og 47 procent. Udbuddet af idræts- og bevægelseslokaler er i samme periode faldet med 13 procent. Der findes ingen opgørelse over, hvad faldet i udbuddet skyldes, og det skal undersøges nærmere, hvad der ligger til grund for, at der stilles færre lokaler til rådighed, end der er gjort tidligere. En del af forklaringen kan være, at Københavns Kommune de seneste år har renoveret flere skoler, og skolernes lokaler derfor er udgået af fordelingen.

Som det fremgår af nedenstående tabel, er der en række skoler, hvor der ikke er udlån til folkeoplysende foreninger. Størstedelen skyldes renovering på skolerne. Derudover er der enkelte skoler, hvor ADK-systemet ikke er sat op til, at de folkeoplysende foreninger kan komme ind på skolerne.

Skoler uden udbudte lokaler til foreningsaktivitet 2019-2020

Amager Fælled Skole (renoveres)	Langelinieskolen (ADK)
Bellahøj Skole (renoveres)	Lundehusskolen (renoveres)
Christianshavns Skole (renoveres)	Oehlschlægersgade Skole (renoveres)
Damhusengens Skole (renoveres)	Peder Lykke Skolen (renoveres)
Europaskolen (ADK)	Skolen på Amagerbro (renoveres)
Grøndalsvængets Skole (ADK)	Ålholm Skole (ADK)
Kildevældsskolen (renoveres)	

Efterspørgsel på skolelokaler blandt foreninger

Data fra sidste fordelingsrunde viser, at det primært er bevægelseslokaler og klasselokaler/mødelokaler, som foreninger og aftenskoler bruger og efterspørger. Ud af de 2.600 ansøgninger om lokaler på skolerne, er 2.000 ansøgninger om idræts- og bevægelsesfaciliteter, og 400 er på klasse- og mødelokaler.

Ud af de 2.000 ansøgninger om idræts- og bevægelsesfaciliteter fik 20 procent afslag, og 28 procent fik afslag på ansøgninger om klasse- og mødelokaler.

Der er forskellige årsager til, at foreningerne har fået afslag på deres ansøgninger. Den hyppigste er: *"Tiden er tildelt et hold med flere børn og unge under 19 år."* Denne afslagsårsag er blevet brugt, når to foreninger ansøger om samme facilitet i samme tidspunkt til aktiviteter for børn og unge under 19 år. Disse afslag er primært givet i primetime - tidsrummet mellem 16:00-20:00. Afslaget er derfor ikke nødvendigvis et udtryk for, at der ikke er ledige lokaler, men fordi flere foreninger ønsker at booke det samme lokale på den samme skole på det samme tidspunkt.

Ansøgninger fordelt på skoler og bydele

Bydel	Skole	Antal ansøgninger	Antal af Tilsagn	Tilsagn %
Amager	Skolen på Islands Brygge	156	110	71%
	Ørestad Skole	39	28	72%
	Sundbyøster Skole	33	30	91%
	Dyvekeskolen	24	22	92%
	Gerbrandskolen	21	19	90%
	Skolen ved Sundet	9	9	100%
	Lergravsparkens Skole	4	4	100%
	Amager i alt	286	222	78%
Brønshøj-Husum	Tingbjerg Skole	148	100	68%
	Bellahøj Skole	32	25	78%
	Brønshøj Skole	5	5	100%
	Husum Skole	12	12	100%
	Korsager Skole	12	12	100%
	Brønshøj-Husum i alt	209	154	74%
Indre By	Nyboder Skole	189	175	93%
	Den Classenske Legatskole	44	26	59%
	Sølvgades Skole	22	18	82%
	Gasværksvejens Skole	20	17	85%
	Indre By i alt	275	236	86%
	Kgs. Enghave	Skolen i Sydhavnen	58	33
Ellebjerg Skole		18	18	100%
Bavnehøj Skole		14	13	93%
Frejaskolen		9	8	89%
Kgs. Enghave i alt		99	72	73%
København NV	Tagsbo Skole	98	63	64%
	Utterslev Skole	53	41	77%
	Rådmandsgades Skole	29	26	90%
	Holbergskolen	4	4	100%

	København NV i alt	184	134	73%
Nørrebro	Blågård Skole	81	64	79%
	Guldberg Skole	55	43	78%
	Nørrebro Park Skole	50	32	64%
	Nørre Fælled Skole	16	11	69%
	Nørrebro i alt	202	150	74%
Valby	Vigerslev Allés Skole	124	96	77%
	Kirsebærhavens Skole	91	70	77%
	Hanssted Skole	44	29	66%
	Lykkebo Skole	38	22	58%
	Valby Skole	5	5	100%
	Valby i alt	302	222	74%
Vanløse	Kirkebjerg Skole	102	76	75%
	Katrinedals Skole	52	46	88%
	Rødkilde Skole	45	42	93%
	Vanløse i alt	199	164	82%
Vesterbro	Vesterbro Ny Skole	158	85	54%
	Tove Ditlevsens Skole	36	33	92%
	Engskolen	16	13	81%
	Vesterbro i alt	210	131	62%
Østerbro	Vibenshus Skole	76	69	91%
	Langelinieskolen	42	36	86%
	Strandvejsskolen	38	28	74%
	Øster Farimagsgades Skole	29	28	97%
	Heibergskolen	21	17	81%
	Lundehusskolen	6	6	100%
	Sortedamskolen	6	4	67%
	Østerbro i alt	218	188	86%

Som det fremgår af ovenstående tabel, er der i alle bydelene større efterspørgsel på faciliteter, end der bliver udbudt. Det skal i den sammenhæng bemærkes, at hovedparten af afviste ansøgninger er ansøgninger om foreningstider i peak-perioden mellem kl. 16 og kl. 20. Det vil blive undersøgt nærmere, hvordan udbuddet kan øges, ligesom det er et centralt opmærksomhedspunkt for forvaltningen at optimere udnyttelsen af de kommunale faciliteter i ydertimerne efter kl. 20.

Der er flest ansøgninger til Nyboder Skole, Vesterbro Ny Skole, Skolen på Islands Brygge, Tingbjerg Skole og de skoler med færrest ansøgninger er Lergravsparkens Skole, Holbergskolen og Valby Skolen. Tabellen viser samtidig, at der på langt de fleste skoler er stor sammenhæng mellem antallet af søgte lokaler og udbuddet af lokaler, da der procentvis er mange der har fået tilsagn. Der er dog et par enkelte skoler, hvor efterspørgslen er væsentlig større end udbuddet. Det er eksempelvis Vesterbro Ny Skole (54 % får tilsagn) og Skolen i Sydhavnen (57 % får tilsagn).

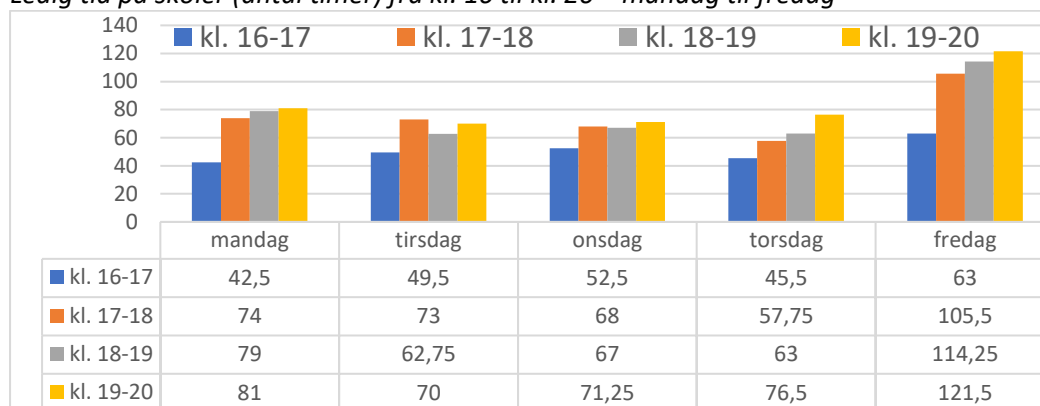
Det skal i det videre arbejde undersøges nærmere, hvad sammenhængen er mellem hvilken lokaletype, der efterspørges, og hvor i byen, der gives afslag på foreningstider. Dette med henblik på at lave målrettede initiativer, der kan løse de konkrete udfordringer med pågældende lokaletyper i de enkelte bydele og på de enkelte skoler.

Ledig tid på skolerne

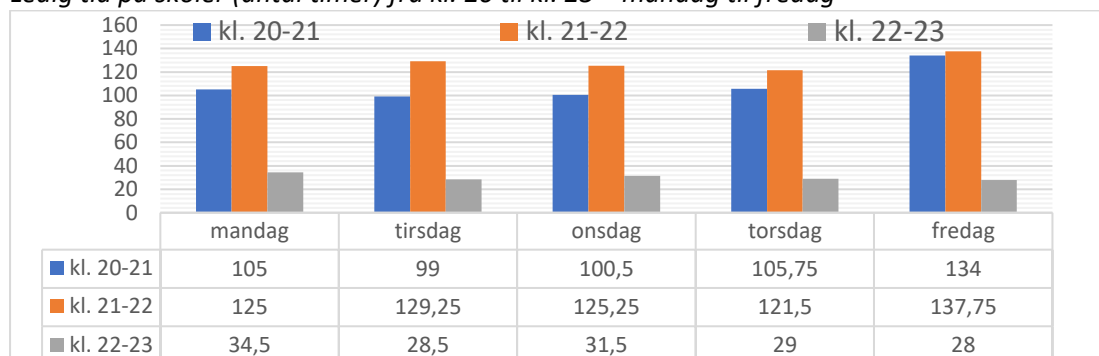
Kultur- og Fritidsforvaltningen har på baggrund af den nuværende fordeling udarbejdet en analyse af ledig foreningstid på udbudte skolelokaler. Nedenstående data er udarbejdet med udgangspunkt i bookinger i uge 11.

Data fra sidste fordelingsrunde viser samtidig, at der er flest ledige tider på skolerne på Amager, Nørrebro, Østerbro, Valby og i Brønshøj. Derudover er der få ledige tider i Kgs. Enghave og i Indre By.

Ledig tid på skoler (antal timer) fra kl. 16 til kl. 20 – mandag til fredag

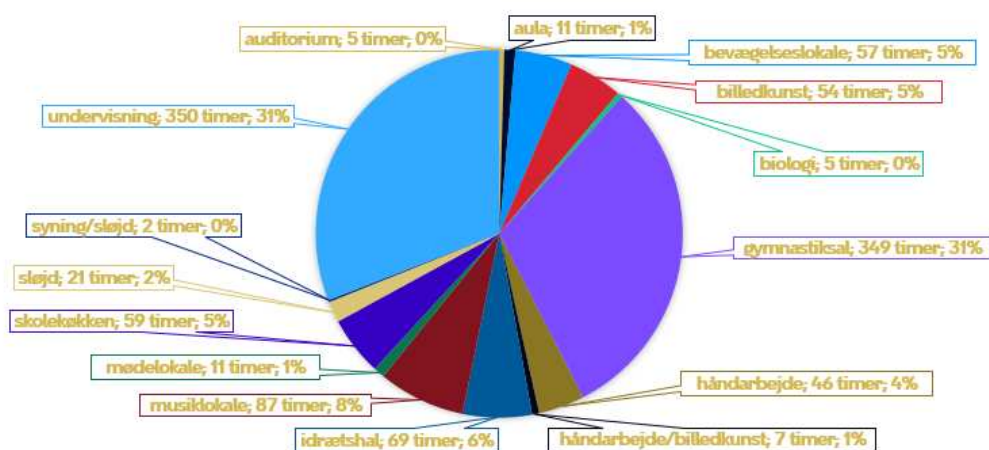


Ledig tid på skoler (antal timer) fra kl. 20 til kl. 23 – mandag til fredag



De to ovenstående diagrammer viser, at der er ledige tider i skolefaciliteter. Tidsrummet i primetime mellem kl. 16:00 og 20:00 er mere efterspurgt end tiderne efter kl. 20:00. Derudover viser tallene fra fordelingsrunden, at der også er relativ høj belægning på skolerne i weekenderne, hvilket er særligt gældende i tidsrummet mellem 10:00 og 14:00.

Ledig tid på skoler fordelt på facilitetstype



Der flest ledige tider i tidsrummet efter kl. 20 og er hovedsageligt knyttet til undervisningslokaler og gymnastiksale. Årsagen til de ledige tider i gymnastiksalene kan skyldes, at idrætssalene er for små til at kunne bruges til foreningsidræt som fodbold og håndbold. Omvendt er der få ledige idrætshaller (som er større end idrætssalene).

Den ledige tid er ikke nødvendigvis tegn på, at der er nok faciliteter, da det er geografisk betinget, hvilket lokaler foreninger kan/ønsker at benytte. Eksempelvis kan det være vanskeligt for en forening på Nørrebro at gøre brug af ledige lokaler på Amager. Dette er særligt gældende for de foreninger, som har mange børn og unge. De ledige tider er imidlertid udtryk for, at udfordringen om lokaleudbud er knyttet til særlige lokaletyper på særlige tidspunkter rundt omkring i byen. Dette giver anledning til at kigge nærmere på hvilke konkrete indsatser rundt omkring i byen, der kan iværksættes for at nedbringe andelen af afslag på foreningstider og dermed optimere brugen af skolerne faciliteter.

Hvilke barrierer oplever Kultur- og Fritidsforvaltningen, når foreningerne skal ind på skoler?

Som det fremgår af ovenstående data, er der generelt en nedgang i antallet af lokaler, som skoler stiller til rådighed for kultur- og fritidsbrugere. Det er Kultur- og Fritidsforvaltningens oplevelse, at der er stor forskel på de enkelte skoler. Kultur- og Fritidsforvaltningen oplever, at nogle skoler er meget positive overfor fritidsbrugernes brug af lokalerne på skolerne, mens andre skoler ikke ønsker, at fritidsbrugere bruger lokalerne.

Kultur- og Fritidsforvaltningen oplever samtidig, at de skoler, som ikke ønsker at låne lokalerne ud, lukker for muligheden for at låne lokaler. Det sker ved at skolerne fjerner lokalerne fra oversigten over lokaler, som kan bookes på skolerne, hvilket betyder, at de folkeoplysende foreninger og aftenskolerne ikke kan booke dem.

Kultur- og Fritidsforvaltningen har desuden erfaret, at den elektroniske adgangskontrol (ADK), som gør, at fritidsbrugere kan komme ind på skolerne, ikke bliver genetableret efter renoveringer. Det betyder, det ikke muligt for foreningerne at tilgå lokalerne, selvom de har booket dem. Afslag og

oplevelsen af manglende kapacitet sker primært i hverdage på idræts- og bevægelseslokaler i tidsrummet kl. 16.00-20.00.

Hvilke barrierer oplever Børne- og Ungdomsforvaltningen, når foreningerne skal ind på skoler?

For skolerne er det essentielt, at lokalerne ved skolestart kl. 8:00 er parate til eleverne. Flere skoleledere giver udtryk for, at det pædagogiske personale skal bruge tid på at rydde op/gøre rent, inden undervisningen kan starte. Om rod, affald og snavs stammer fra skolens aktiviteter eller fra fritidsudlånet, kan ofte være svært at afgøre, men der er formentlig en tendens til, at skolerne mener, at det stammer fra fritidsbrugen, mens fritidsbrugerne mener, at det stammer fra skolens drift. Rengøringsbudgetterne – og dermed arbejdsbeskrivelsen på rengøring – er baseret på, at lokalerne efterlades rengøringsparate. Det gælder for både fritidsbrugere og skolens elever og personale. Rengøringsassistenterne har, som det er i dag, ikke mulighed for at varetage ekstra opgaver inden for den tid, der er sat af til rengøringsopgaven. Resultatet er, at hverken fritidsbrugere eller skoler er tilfredse med rengøringsniveauet.

En anden udfordring for skolerne er det træk, udlånet har på skolernes drifts- og vedligeholdelsesbudgetter. Skolerne får udmeldt budget til udgifter til forsyning (el, vand, varme), og det har hidtil været budgetmidler, som den enkelte skole selv forvaltede. Fra i år (2020) tilstræbes det, at skolernes udgifter til forsyning dækkes fuldt ud, og der vil dermed ikke være ekstra udgifter for den enkelte skole forbundet med udlån.

Ødelagt inventar er en anden udfordring for skolerne. Som med rengøringsproblematikken er det vanskeligt at afgøre, hvem der har ødelagt hvad. Ved mindre skader og almindeligt vedligehold er det skolens opgave at stå for de opgaver, og det forventes, at udgiften kan dækkes af det beløb, som skolerne modtager. Større pludselige skader vil typisk være forsikrings-/erstatningssager. På nogle skoler låses inventar inde for at sikre sig, at det ikke ødelægges. Det kan betyde, at skolen ikke overholder reglerne for, hvad der skal være til rådighed for fritidsbrugerne.

Skolerne oplever, at yderdøre står åbne, så der er fri adgang for ikke-fritidsbrugere. Det kan resultere i hærværk og tyverier. Manglende eller forkert aflukning af skolen efter brug, resulterer i udgifter til fejlalarmer og udkørsler fra Rådhusvagten.

Den utilfredsstillende rengøringsstandard, når eleverne møder ind, eventuelle ekstra udgifter i forbindelse med ødelagt inventar og til ekstra drift og vedligehold er sandsynligvis en del af årsagen til, at nogle skoler i et vist omfang ønsker at begrænse fritidsudlån.

Konsekvenser og overvejelser om adgangsforhold og zoner for fritidsbrugere i anlæg og kapacitetsudvidelse af skoler

Når Københavns Kommune planlægger nye skoler og kapacitetsudvidelser, tages der i programmeringen af bygningen højde for offentlig adgang for fritidsbrugere. Med ønsket om en høj grad af offentlig adgang til skolerne, skal der sikres særlige adgangsforhold i forhold til skolens brug og organisering.

Generelt er udearealer så vidt muligt tilgængelige for offentligheden og vil være åbne døgnet rundt, mens adgang til de øvrige indendørs områder på skolen er nødvendige at organisere i forskellige zoner med henblik på tildeling af adgang til forskellige brugere.

Zoneopdelingen skal understøtte de forskellige brugere og deres adgang til de forskellige områder og funktioner på skolerne. Zoneopdelingen skal understøttes af ADK, så de forskellige zoner kan lukkes af.

Der bør som udgangspunkt være 4 overordnede zoner:



Zone A: Offentlige arealer som altid er åbne/tilgængelige: Størstedelen af udearealerne. Dog kan der være udeområder på tag i form af ude-undervisningsfaciliteter, som skal lukkes af pga. misbrug og manglende opsyn.

Zone B: Offentlige arealer med begrænset åbningstid: Fx ankomstområdet og spiseområdet. Her kan der være direkte adgang, men arealet bør ikke være åbent døgnet rundt.

Zone C: Semioffentlig zone med aftalt åbningstid: De områder fritidsbrugerne har adgang til på skolen. Fx konferencerum, madkundskab, auditorie og idrætshallen, samt visse basislokaler. Adgangen hertil tildeles på forhånd, og åbningstiden aftales/vurderes.

Zone D: Område m. begrænset adgang. Område uden offentlig adgang og kun med adgang for medarbejdere/daglige brugere: Indenfor denne zone skal adgangen differentieres, således at ikke alle medarbejdere har adgang til alle rum. F.eks. fysik/kemi.

Udfordringer set fra et anlægsmæssigt perspektiv

I forbindelse med det pågående arbejde med udarbejdelse af byggeprogrammer for nye skoler samt kapacitetsudvidelser indarbejdes Kultur- og Fritidsforvaltningens behov, så vidt det er muligt.

Der opstår imidlertid udfordringer i forhold til fritidsbrugernes behov, som influerer såvel på den ønskede pædagogiske organisering som på mulighederne for at skabe plads til de funktioner, fritidsbrugerne har behov for. Det skyldes, at disse ikke er beskrevet i funktionsprogrammet for skoler, og at der dermed ikke er afsat kvadratmeter nok.

Når der anlægges og renoveres skoler, er det vigtigt, at fritidsbrugen af skolerne indtænkes tidligt i forløbet. Når der bygges nyt eller kapacitetsudvides på skolerne, er det centralt, at der afsættes plads og økonomi til at etablere depoter og skabe til fritidsbrugerne. Derudover er det vigtigt, at fritidsbrugen af skolerne ikke går ud over den pædagogiske organisering på skolerne.

Der er dog udviklet tilvalgsprogrammer for henholdsvis idrætshaller og kultur- og læringscentre, hvor behovene er beskrevet. Disse anvendes, når disse tilvalg er politisk besluttet.

Når der skal tages hensyn til fritidsbrugernes yderligere behov i anlæg af skoler og ved kapacitetsudvidelser, er det nødvendigt at tilrette skolens fysiske rammer til dette. Det vil sige, at skolers behov for fysiske rammer ud fra en pædagogisk organisering skal tage hensyn til

fritidsbrugernes behov for adgangsforhold og færden i bygningen. Pædagogiske ønsker om organiseringer på tværs og fysisk åbenhed mellem afdelinger, fællesområder og ønsker om skofri zoner kan give udfordringer i forhold til fritidsbrugeres behov og behovet for zoner.

Det kan derfor være nødvendigt at indgå kompromisser, som ikke altid er optimale for den ønskede pædagogiske organisering. Eksempelvis kræver en indretning, som understøtter projektorienteret undervisning med åbne værksteder, samlingssteder og gruppearbejde, fysisk åbenhed og let tilgang. Dette stemmer ikke altid overens med behovet for adgang for fritidsbrugere.

Dertil vil der være behov for ekstra ADK-løsninger for adgang og begrænsning af adgang til de mere lukkede zoner.

Fritidsbrugere har, som det er i dag, behov for egne depoter, skabe, garderober og nogle gange enkelte lokaler. I funktionsprogrammet for skoler er dele af dette beskrevet i forbindelse med tilvalg af idrætshal, men behov for andre funktioner, som klublokaler, fritidsdepoter samt særlige opholdsområder og caféer er ikke beskrevet. Det vil sige, at disse behov skal findes inden for projektets samlede kvadratmeter og økonomi. Dette presser kvadratmeter i forhold til, hvad de skal kunne indeholde. Foruden kapacitet vil fritidsbrugernes behov kræve ekstra økonomi til inventar.

Anbefalinger til det videre arbejde

Få styr på data om udbud og efterspørgsel af lokaler på skolerne

Der er et stort behov for, at der skabes et fuldendt og troværdigt overblik over det reelle udbud af lokaletyper på skolerne samt den reelle efterspørgsel. Dette med særlig fokus på, hvornår der er konflikt mellem udbud og efterspørgsel, hvilke lokaletyper det gælder, samt hvor i byen udfordringen er størst. Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen vil henimod Budget 21 udarbejde en analyse af behovet med udgangspunkt i eksisterende datasæt. I udarbejdelsen af analysen kan det være en oplagt mulighed at inddrage Økonomiforvaltningens analyseenhed.

Tilfør ekstra midler til drift

Med beslutningen om, at åbne skolerne mere op og samlokalisere, er der et behov for, at der følger driftsmidler til ekstra rengøring, vedligehold og til udstyr/undervisningsmidler, der går i stykker. Dette skal håndteres i en driftsmodel (se del 3).

ADK skal fungere optimalt

Det er vigtigt, at adgangssystemerne på skolerne virker, så foreningerne kan komme ind og ud. Det er også vigtigt, at systemerne genetableres hurtigst muligt efter renoveringer. Der er grundlæggende behov for fokus på eksisterende ADK og ADK-opsætning i forbindelse med renoveringer og nybyggeri. Arbejdet med at få ADK til at fungere optimalt sker i dag i regi af Koordinationsgruppen for ejendomsdrift (der er en tværforvaltningsgruppe), hvilket vi anbefaler, at det fortsætter med, samt at forvaltningerne engagerer sig i dette arbejde.

Reserver tilstrækkeligt med kvadratmeter

Dobbeltanvendelse er ikke en 0-løsning. At flere brugergrupper skal anvende de samme kvadratmeter kræver, at der afsættes ekstra kvadratmeter til depotplads, skabe mv., som fritidsbrugere har behov for. I den forbindelse skal der også afsættes ekstra økonomi til selvsamme skabe og depoter. I det videre arbejde bør der derfor kigges ned i at få det inkorporeret i funktionsprogrammet for skoler.

Lav en kommunikationsplan

Der er en oplevelse af, at der på skolerne er en forskellig praksis ifm. udlån af lokaler til de folkeoplysende foreninger og aftenskoler. Begge forvaltninger vurderer, at det vil være essentielt at informere både skoler og foreninger om retningslinjerne og praksis ifm. udlån. Dette skal ske i et samarbejde mellem Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen.

Anden del – udlån af skolerne til private

Det er i dag hovedsageligt folkeoplysende foreninger og aftenskoler, som bruger skolerne udenfor skoletid, og der er begrænset adgang til skolerne for private borgere, som ønsker at benytte et klasselokale, en idrætshal eller lignende. Kultur- og Fritidsforvaltningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen og Økonomiforvaltningen har i samarbejde undersøgt mulighederne for at åbne skolerne yderligere for private borgere.

Om muligheden for at stille faciliteter på kommunale skoler til rådighed for private

Som tidligere beskrevet, skal ledige offentlige faciliteter stilles til rådighed for folkeoplysende foreninger (Folkeoplysningsloven § 21 og § 22). Dermed skal alle faciliteter på kommunale skoler, som udgangspunkt, stilles til rådighed for folkeoplysende foreninger i det omfang, de ikke bruges til deres primære formål, som er skolerelaterede aktiviteter.

I det omfang faciliteter på kommunale skoler hverken bruges til skolerelaterede aktiviteter eller af folkeoplysende foreninger, kan de, i et vist omfang, stilles til rådighed for private i henhold til kommunalfuldmagten. I dag findes der retningslinjer for denne praksis via Opgaveportalen samt takstkataloget, hvori priser for privat udlån fremgår. Her fremgår det også, hvad lokalerne kan bruges til. Det er eksempelvis ikke muligt at holde sin konfirmation på en skole, men lokaler kan f.eks. lånes af lokale bestyrelser og private foreninger, der ikke er oprettet i regi af Bookingsystemet i Kultur- og Fritidsforvaltningen. Takstkataloget har hjemmel i kommunalfuldmagten og er vedtaget af Borgerrepræsentationen.

I regi af Kultur- og Fritidsforvaltningen arbejdes der løbende på diverse initiativer ift. at få flere børn og unge til at blive en del af det organiserede foreningsliv. Såfremt der er et politisk ønske om, at skolernes overskudskapacitet i højere grad skal åbnes op for private, kan det være en idé at skele til retningslinjer og praksis for privates brug af kulturhuse og idrætsanlæg. Dette er beskrevet i nedenstående.

Privates brug af kulturhuse og anlæg

Kommunen stiller i dag en lang række forskelligartede faciliteter til rådighed for private i henhold til kommunalfuldmagtsreglernes grundsætninger om kommunernes opgavevaretagelse. Reglerne afhænger af, om aktiviteten understøtter et kommunalt formål eller ej. Eksempler på aktiviteter, der understøtter et kommunalt formål, er idræt, møder og forsamlingshusaktiviteter som fester, løppemarkeder og andre sociale arrangementer.

Kultur- og Fritidsforvaltningen tager i dag imod betaling/leje for privates brug af de kommunale kulturhuse og idrætsanlæg. Betalingen må ikke være af en sådan størrelse, at kommunen tjener på at udleje den pågældende facilitet. Til fester udlejes faciliteten til omkostningspris, mens de øvrige aktiviteter kan støttes ved at stille faciliteter til rådighed til en takst, der er lavere end omkostningsprisen.

Hvordan fungerer det i praksis?

Tildeling

Tiderne til private udbydes i dag gennem bookingsystemet Book Byen, mens tiderne til folkeoplysende foreninger og aftenskoler udbydes gennem bookingsystemet Foreningsportalen. Bookingerne i Book Byen er som hovedregel 'straksbookinger', hvilket vil sige, at tiderne tildeles straks, uden sagsbehandling og efter først-til-mølle-princippet. Faciliteter, der primært bruges til fester og større arrangementer, udbydes dog i nogle tilfælde til 'bookingforespørgsler', som sagsbehandles. Hvis der har været problemer ifm. brug af en facilitet, kan en bruger få karantæne i Book Byen. Da de fleste bookinger er straksbookinger, er der dog ikke muligheder for at fravælge evt. uhensigtsmæssige lejere/grupper.

Økonomi

Der er på nuværende tidspunkt ikke en fælles praksis for, om det er det enkelte anlæg eller en større enhed, der modtager midlerne for udlejning. Der arbejdes på at lave en fælles model for dette på tværs af Kultur- og Fritidsforvaltningen. Som det er nu, er der heller intet regelsæt for, hvordan priserne fastsættes. Kultur- og Fritidsforvaltningen er i gang med et projekt, hvor der skal fastsættes

faste priser på tværs af byen. Priserne bliver formentligt besluttet inden sommeren 2020 (og implementeret fra 2021).

Forsikring

Kulturhuse og idrætsanlæg er omfattet af Københavns Kommunes forsikringsordning, hvor Økonomiforvaltningen står for bygningsforsikringen på kommunens egne ejendomme og fagforvaltningen for løsøreforsikringen.

Adgang

Det er ikke en fælles praksis for adgang til idrætsanlæg og kulturhuse, da Kultur- og Fritidsforvaltningen arbejder med både bemandet og ubemandet idrætsanlæg.

Anbefalingerne til det videre arbejde

Find ud af om det lovligt at låne skolerne ud til private

Først skal det undersøges, hvorvidt det er lovligt at låne skolerne ud til private. Københavns Ejendomme i Økonomiforvaltningen er i færd med at undersøge, hvorvidt det er lovligt at leje lokaler på skolerne ud til private. Det foreslås derfor, at chefjuristen på Rådhuset inddrages i dette arbejde og bistår ifm. juridiske tolkninger.

Kortlæg om der er ledig facilitet på de kommunale skoler, og om der er et reelt behov

Skolerne kan først stilles til rådighed for private, hvis der er ledig overskuds kapacitet, som hverken skal bruges til skoleundervisning eller af folkeoplysende foreninger. På den baggrund er det centralt i det videre arbejde at få kortlagt hvor mange ledige faciliteter, der er på de kommunale skoler, som er mulige at booke for private. Derudover er det væsentligt at kortlægge, hvorvidt der egentlig er et behov for at åbne skolerne mere op for private.

Tag udgangspunkt i Book Byen som system

Book Byen bruges i dag i Kultur- og Fritidsforvaltningen til udlån af idrætsfaciliteter og lokaler i kulturhuse til private. Book Byen bruges både til booking på bemandet- og ubemandet idrætsanlæg og kulturhuse. Som det er nu, er Book Byen ikke integreret med et ADK-system. Det er hensigten, at Book Byen fremadrettet skal integreres med NOX (ADK-system). Man skal her være opmærksom på, at NOX ikke er særligt udbredt på de københavnske skoler.

Book Byen er et relativt nyt bookingsystem, der løbende bliver udviklet på i takt med, at der opstår nye ønsker og krav til systemet. Det giver derfor muligheder for at komme med udviklingsønsker, hvis der er behov for tilpasning af systemet, før det kan understøtte udlån på skoler.

Et opmærksomhedspunkt er dog, at de samme lokaler og tider ikke både kan udbydes i Foreningsportalen og Book Byen, da de to bookingsystemer ikke har en fælles database.

Afprøv enkelte piloter på skolerne

Start med at afprøv Book Byen-systemet på enkelte skoler i København. Det anbefales, at der udvælges fem skoler fordelt over byen. Det er vigtigt, at skolerne har lyst og overskud til at afprøve bookingsystemet. Det skal være frivilligt. Erfaringer fra piloterne kan efterfølgende evalueres og bruges i det videre arbejde.

Børne- og Ungdomsforvaltningen oplever, at særligt aktører i de udsatte byområder i København efterspørger, at skolerne i højere grad kan anvendes af private borgere. Det skyldes, at en relativt høj andel af beboerne i de udsatte byområder ikke er en del af det etablerede foreningsliv.

Kvarterhus på Tagensbo Skole - et muligt pilotprojekt

På Tagensbo Skole har ledelsen en vision om at åbne skolen op for lokalområdet og invitere kvarteret indenfor. Kvarteret efterspørger flere mødesteder og faciliteter, som kan huse organiserede og ikke-organiserede aktiviteter for lokalområdet.

Områdefornyelsen NV og Tagensbo Skole har derfor indledt et samarbejde om at udvikle et Kvarterhus på Tagensbo Skole. Den fælles vision er at skabe et stærkt naturligt samlingspunkt for kvarteret på skolen, hvor organiserede og ikke-organiserede borgere fra lokalområdet afholder og deltager i aktiviteter og begivenheder - fordi det er nemt og lige til at gå til. Målet er, at Kvarterhuset på Tagensbo Skole skal bidrage til at styrke kvarterets sammenhængskraft og understøtte den positive udvikling på skolen, dels ved at styrke fortællingen om skolen, dels ved at øge elevernes læring og trivsel via en stærkere knytning til skolen for hele familien.

Områdefornyelsen NVs styregruppe har afsat midler til at udvikle en organisations- og driftsmodel for Kvarterhuset og har inviteret centrale lokale aktører ind i udviklingsrummet. Gruppen skal identificere og konkretisere kvarterets behov for faciliteter, kortlægge de fysiske muligheder og barrierer på skolen og involvere lokale ressourcer, som på den ene eller anden måde kan være med til at skabe og drive Kvarterhuset. Derudover pågår en dialog på kommunalt decentralt niveau ift. at identificere potentielle snitflader mellem forvaltninger, hvor en fælles indsats med skolen som centrum vil kunne understøtte de enkelte enheders kerneopgave. Et eksempel kunne være et tættere samarbejde mellem skolen og Biblioteket på Rentemestervej, som både kunne få en positiv effekt på elevernes læring og konkret måske bidrage til at løse en udfordring med den fysiske åbning af skolen. Områdefornyelsen NV driver projektet i tæt dialog med skolens ledelse.

Ambitionen er, at projektet munder ud i et bud på en model omkring årsskiftet 2020/21 klar til afprøvning i 2021.

Områdefornyelsen NV oplever afgørende lokal opbakning til projektet og ser et stort potentiale i at gøre skolen til omdrejningspunkt for kvarterets udvikling.

Tredje del - Plan for driftsmodel for at åbne skoler for lokale, ikke-organiserede og foreningslivet efter skoletid

Såfremt der er et behov for og et ønske om at bringe flere lokaler i udbud til folkeoplysende foreninger og aftenskoler samt åbne skoler op for private, vil der være et ekstra behov for rengøring og driftsmidler til vedligehold af skolernes faciliteter. Dette behov er allerede eksisterende med det nuværende niveau af udlån til folkeoplysende foreninger og aftenskoler. Ved at åbne endnu mere op forventes behovet derfor at blive endnu mere presserende. Dette skal der tages højde for i forbindelse med udarbejdelsen af en driftsmodel.

Budgetkompensation

Som det er i dag, overføres et fast beløb fra Kultur- og Fritidsforvaltningen til Børne- og Ungdomsforvaltningen som kompensation for ekstra udgifter for folkeskolerne som følge af fritidsudlån. Kompensationen skal dække eventuelle ekstra omkostninger som følge af øget slitage og øgede udgifter til el, vand og varme.

Kompensationen indgår i budgetmodellen, men er ikke øremærket til de ekstra udgifter i forbindelse med udlån og fremgår altså ikke som en særlig budgetpost på den enkelte skoles budget. Denne kompensationsmodel blev indført for at begrænse administrationen i forbindelse med tildeling af kompensation, som tidligere blev beregnet ud fra den enkelte skoles konkrete fritidsudlån.

Kompensationsmodellen omfatter alle kommunens almene folkeskoler. Der ydes ikke et specifikt beløb til ekstra daglig rengøring på grund af udlån. Rationalet bag dette er, at det ikke er afgørende for den rengøringsydelse, der skal leveres, om et lokale har været anvendt til udlån eller ej. Lokalerne rengøres i henhold til fastlagte specifikationer, som ikke beregnes på baggrund af antal brugere. Der bevilges dog ekstra rengøring til skoler, hvor der er udlån til folkeoplysende foreninger af idrætsfaciliteter med tilhørende bade faciliteter. Tildelingen sker på baggrund af udlånsoversigter leveret af Kultur- og Fritidsforvaltningen.

Folkeskolerne kompenseres altså allerede for den ekstra rengøring og det ekstra vedligehold, som fritidsudlånet medfører. I tildelingen af budgetkompensationen til de københavnske folkeskoler tages der ikke udgangspunkt i, hvor stort et fritidsudlån den enkelte skole har, og midler bliver ikke afsat specifikt til rengøring og vedligehold. Hvorvidt kompensationens størrelse er dækkende for behovet på skolerne, vides ikke, men flere skoleledere giver udtryk for udfordringer med ren- og vedligehold.

Elementer der skal indgå i driftsmodellen

Når der er politisk enighed om, hvorvidt skolerne skal åbnes yderligere op og for hvem, er det vigtigt, at der bliver udarbejdet en generisk driftsmodel, der kan afprøves og udvikles i tæt samarbejde med skolerne og foreninger. Kultur- og Fritidsforvaltningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen samt Økonomiforvaltningen ønsker i den forbindelse at fremhæve tre elementer, som er vigtige at være opmærksom på i udarbejdelsen af en endelig driftsmodel.

- Element 1: Rengøring, vedligehold og drift
- Element 2: Booking og bookinghenvendelser
- Element 3: Bemanding

Element 1: Rengøring, vedligehold og drift

Ved udlån til private opstår der et behov for ekstra rengøring. Udlån til private adskiller sig fra den eksisterende ordning for folkeoplysende foreninger og aftenskoler, hvor lejerne ofte er gengangere, der anvender lokalerne med en fast frekvens og i stor udstrækning kender til vilkårene for brug af lokalerne. Det gør det muligt at estimere rengøringsbehovet for længere perioder.

Med stor variation i lejere, hyppighed, lokaletyper og anvendelsesformål ved udlån til private foreslås en model, hvor rengøringsplanlægningen i udgangspunktet estimeres på baggrund af en samlet indmelding om udlejningerne en uge i forvejen.

For skolerne er det essentielt, at skolens lokaler er klar til at modtage elever kl. 8.00, og at undervisningen kan gå i gang umiddelbart derefter. Det betyder, at eventuel ekstra rengøring som følge af udlån, skal kunne udføres, så den ikke generer den daglige rengøring. I Københavns Kommune udføres synlig rengøring. Det vil sige, at den daglige almindelige rengøring udføres i tidsrummet fra kl. 6.00-17.00.

Ønskes rengøringen udført udenfor normal arbejdstid er dette et tilkøb, som aftales decentralt. En konkret praktisk løsning for den enkelte enhed skal aftales decentralt, og udformningen af en aftale vil være afhængig af blandt andet omfanget af udlån og af hvilke aktiviteter, der udlånes til.

Til trods for kompensationen er rengøring en tilbagevendende problemstilling, som bliver bragt op af både skoler og foreninger i forbindelse med udlån. Det afspejler et behov for øgede midler til rengøring med den nuværende belægning. Med et øget udlån kan der vise sig behov for, at skolerne kompenseres yderligere for ekstra drifts- og vedligeholdelsesomkostninger. Dette kan løses ved en forhøjet kompensation, der tildeles alle skoler med udlån, eller der kan foretages en beregning for hver skole baseret på (forventet) udlån ud over fritidsudlånet.

Københavns Ejendomme har erfaringer med beregning af nøgletal fra andre områder baseret på Molio, der er en nøgletalsbank for omkostninger forbundet med byggeri, vedligehold mv. Denne kan anvendes til beregning af omkostninger for indvendigt vedligehold. Dette indebærer indsamling af data om institutioner, anvendelsestid og evt. lokaletyper.

Element 2: Booking og bookinghenvendelser

Der findes i dag to bookingløsninger: Book Byen til private aktører og Foreningsportalen til folkeoplysende foreninger og aftenskoler. Foreningsportalen er i drift og varetager på nuværende tidspunkt bookinger på skoler, idrætsanlæg og kulturhuse til folkeoplysende foreninger.

Book Byen er også i drift og varetager booking til private på idrætsanlæg og i kulturhuse. Såfremt Book Byen fremadrettet skal understøtte udlån på skoler til private, kræver det, at der indgås en aftale/tillægsaftale med Umano, som er leverandør af Book Byen.

Der vil være løbende driftsomkostninger til Book Byen. Beløbet afhænger af antallet af skoler, der skal oprettes. Derudover må det forventes, at der skal afsættes midler til løbende udvikling af Book Byen og en evt. engangsomkostning, hvis der skal laves ændringer i Book Byen, før skolerne kan benytte systemet. Dette skal aftales nærmere med Center for Digitalisering og Innovation i Kultur- og Fritidsforvaltningen, som er systemejer for Book Byen.

Hvis private fremadrettet skal have mulighed for at booke lokaler på skolerne, må det forventes, at der skal afsættes midler til administrative ressourcer i forbindelse med udlån via Book Byen. Bookinger i Book Byen skal varetages af den enkelte skole. Det betyder dermed, at skolens personale får en ekstra administrativ opgave ved behandling af indkommende bookinghenvendelser og vedligeholdelse af Book Byen.

Som tidligere beskrevet er Book Byen ikke integreret til ADK. Det skal derfor undersøges, hvordan private får adgang til skolelokaler, når/hvis de booker igennem Book Byen.

Element 3: Bemanding

Som det er i dag, kræver det ikke bemanding ved udlån af skolelokaler til folkeoplysende foreninger og aftenskoler, da foreningerne får adgang til skolerne via en den pågældende ADK-løsning, der er på skolerne.

Hvis private skal have adgang til skolerne, vil der, alt efter hvilken ADK-løsning, der er på de pågældende skoler, være behov for bemanding til at lukke personer ind, der har booket skolelokaler via Book Byen. Her kan det med fordel undersøges, om nogle af de eksisterende vagt- og værtsfunktioner, som er i Københavns Kommune (Rådhusvagt og halvagter), kan anvendes.

På udvalgte idrætsanlæg og haller er der indført halvagter, som har til funktion at sikre ro og orden i områder, hvor der har været registreret udfordringer. Der skal her tages højde for, at halvagterne ikke er bydækkende og derfor kun vil kunne supportere de omkringlæggende skoler fra de haller, de er på.

En anden løsning kan være at undersøge muligheden for at udvide Rådhusvagtens service til at supportere adgang for personer, der har booket skolelokaler via Book Byen. Rådhusvagtens har til opgave at yde support, hvis folkeoplysende foreninger og aftenskoler har problemer med at komme ind på skolerne. Det gør de enten ved telefonisk at udlevere en kode, som foreningerne kan komme ind med, eller at tage ud på skolen og lukke foreningen ind. Rådhusvagtens varetager i forvejen opgaver som vagt på kommunale adresser med publikumsadgang, og det er muligt at tilknytte Rådhusvagtens til en lignende rolle uden for skolernes åbningstid.

Anbefalinger til det videre arbejde

Udarbejd en generisk driftsmodel

Der skal udarbejdes en generisk driftsmodel, der tager udgangspunkt i ovenstående tre elementer. Forvaltningerne anbefaler at arbejdet placeres i den tværgående Koordinationsgruppe for ejendomsdrift i Københavns Kommune, hvor KEID/TEO er hovedansvarlig for arbejdet. Ifm. udarbejdelsen af en generisk model bør eksisterende samdriftserfaringer kortlægges.

Undersøg muligheden for piloter

I det videre arbejde i regi af Koordinationsgruppen for ejendomsdrift bør det undersøges, hvorvidt der skal laves nogle piloter for afprøvning af en ny generisk driftsmodel. Det er vigtigt at involvere ressourcepersoner fra skolerne mv. tæt i modeludviklingen.

Husk bemanding

Skolerne meddeler, at de bruger tid på at gøre rent/rydde op efter fritidsbrug om morgenen, når de møder ind. At åbne skolerne mere op gør ikke denne udfordring mindre. Derfor er anbefalingen fra forvaltningerne, at der kigges på, hvordan denne udfordring løses således, at personalet på skolerne ikke skal bruge tid herpå, men kan prioritere kernerdriften. Dette skal inkorporeres i driftsmodellen.

Tilføj ekstra midler til drift

Med beslutningen om, at åbne skolerne mere op og samlokalisere, er der et behov for, at der følger driftsmidler til ekstra rengøring, vedligehold og til udstyr/undervisningsmidler, der går i stykker. Dette skal håndteres i driftsmodellen.

Handlingspunkter for det videre arbejde

I nedenstående er sammenfattet en række handlingspunkter for det videre arbejde med at åbne skolerne yderligere.

Få styr på data om udbud og efterspørgsel af lokaler på skolerne

Der er et stort behov for, at der skabes et fuldent og troværdigt overblik over det reelle udbud af lokaletyper på skolerne samt den reelle efterspørgsel. Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen vil henimod Budget 21 udarbejde en analyse af behovet med udgangspunkt i eksisterende datasæt. I udarbejdelsen af analysen kan det være en oplagt mulighed at inddrage Økonomiforvaltningens analyseenhed.

Kortlæg behovet for at åbne skolerne yderligere

Først og fremmest er det centralt, at der laves en mere dybdegående kortlægning af behovet for at skolerne åbnes yderligere. Det gælder både ift. de folkeoplysende foreninger og aftenskoler, men i særdeleshed hvis der er et politisk ønske om at få flere private ind på skolerne. Her skal det undersøges, hvad der reelt er af overskudskapacitet. Det anbefales derfor, at der ifm. Budget 21 afsættes midler til at udarbejde en dybdegående kortlægning af behovet.

Undersøg om det er lovligt at åbne op for private

Såfremt der er et politisk ønske om at åbne skolerne yderligere for private, og hvis det viser sig, at der er overskudskapacitet på skolerne, bør det undersøges, hvorvidt det er lovligt at åbne for private. Vi anbefaler derfor, at Københavns Ejendomme i Økonomiforvaltningen i samarbejde med chefjuristen på Rådhuset undersøger dette med input fra fagforvaltningerne.

Sikre adgang til alle skoler

Om end der skal folkeoplysende foreninger eller private ind på skolerne er det vigtigt, at adgangssystemerne på skolerne virker. Det er også vigtigt, at systemerne genetableres hurtigst muligt efter renoveringer. Der er grundlæggende behov for fokus på eksisterende ADK og ADK-opsætning i forbindelse med renoveringer og nybyggeri. Arbejdet med at få ADK til at fungere optimalt sker i dag i regi af Koordinationsgruppen for ejendomsdrift (der er en tværforvaltningsgruppe), hvilket vi anbefaler, at det fortsætter med.

Hvis private fremadrettet skal have adgang til skolerne, er det derudover centralt, at private gennem bookingsystemet 'Book Byen' får adgang til skolerne. Det skal være muligt at booke lokaler på skolerne gennem 'Book Byen' og samtidig skal der integreres et ADK-system i 'Book Byen'. Vi lægger op til, at Koordinationsgruppen for ejendomsdrift skal undersøge, hvorvidt dette er muligt med input fra Kultur- og Fritidsforvaltningen. Såfremt Koordinationsgruppen er enige i, at dette skal undersøges, må de vurdere om der er behov for midler hertil ifm. Budget 21.

Afsæt kvadratmeter og økonomi til at sikre vellykket dobbeltanvendelse på skolerne

Når flere brugergrupper skal anvende de samme kvadratmeter, kræver det, at der afsættes ekstra kvadratmeter til depotplads, skabe mv., som fritidsbrugerne har behov for. I den forbindelse skal der også afsættes ekstra økonomi til selvsamme skabe og depoter. I det videre arbejde bør der derfor kigges ned i at få det inkorporeret disse behov i funktionsprogrammet for skoler. Det anbefales, at

ØKF nedsætter en arbejdsgruppe med repræsentanter fra hhv. ØKF, BUF og KFF, der skal arbejde henimod dette.

Afsæt midler til en ny generisk driftsmodel

Som nævnt bliver skolerne i dag kompenseret for den yderligere drift, som fritidsbrugen betyder. Rengøringen i de lokaler på skolerne, som bruges til fritidsbrug, er dog ifølge skolelederne ikke tilstrækkelig. Hvis det i højere grad skal lykkes at få åbnet skolerne for foreninger og private, er det derfor centralt, at der implementeres en ny generisk driftsmodel for fritidsbrug af skolerne. Med den nye driftsmodel skal der afsættes midler til rengøring, vedligehold, booking og bookinghenvendelser samt bemanning på skolerne. Det kræver, at Københavns Ejendomme og Indkøb i samarbejde med fagforvaltningerne regner ud, hvor mange midler der skal afsættes til den ekstra rengøring og vedligehold mv. Vi anbefaler, at man ifm. Budget 21 afsætter midler til udarbejdelse af en generisk driftsmodel, som tager højde for de ekstra driftsudgifter, der er forbundet med dobbeltanvendelse. Arbejdet skal ske i regi af den tværgående Koordinationsgruppe for ejendomsdrift.

Afprøv enkelte piloter på skolerne

For at få udrullet de nye tiltag på skolerne anbefales det, at der til en start udvælges fem skoler fordelt over byen. Det er vigtigt, at skolerne har lyst og overskud til at afprøve de nye initiativer. Det er herunder vigtigt, at der sikres en bæredygtig driftsmodel på de fem skoler, at skolernes lokaler kan bookes gennem 'Book Byen', og at private og foreninger har adgang til skolernes ADK-system.



Bilag 4 - Status for spor d om muligheder for bedre klassedannelse gennem ny skolestruktur og fælles skoledistrikter



Afrapportering vedr. ny skolestruktur

20. maj 2020

Børne- og Ungdomsudvalget besluttede den 9. oktober 2019, at forvaltningen frem mod Budget 2021 skal udarbejde forslag til justeringer af skolestrukturen i fire områder, hvor der skal bygges nye skoler. Det drejer sig om kommende skoler på Nørrebro, Valby, Nordhavn og Ørestad.

Forslagene blev behandlet d. 29. april 2020 af Børne- og Ungdomsudvalget. Det blev besluttet, at forslagene sendes i høring frem til d. 20. juli. På baggrund af høringen behandler Børne- og Ungdomsudvalget efterfølgende forslagene d. 12. august, så forslagene kan indgå i forhandlingerne om Budget 2021.

Konkret har Børne- og Ungdomsudvalget sendt følgende forslag i høring:

I Valby foreslås det, at Lykkebo Skole, Kirsebærhavens Skole og den kommende Skole på Torveporten etableres som én ny samlet skole med fælles skoledistrikt. Lykkebo Skole og Kirsebærhavens Skole etableres som indskolingsafdelinger og den kommende skole på Torveporten som udskolingsafdeling.

På Nørrebro foreslås det, at den nye skolebygning i De Gamles By skal være en del af den nuværende Guldberg Skole. Det undersøges i høringsperioden, på hvilke matrikler at indskoling og udskoling placeres.

I Nordhavn foreslås det, at den kommende skole ved Levantkaj skal være en selvstændig skole. Den kommende skole på Levantkaj bygges som en basisafdeling, som på sigt skal udvides med en udskolingsafdeling centralt i Ydre Nordhavn samt en yderligere basisafdeling i Ydre Nordhavn

I Ørestad foreslås det, at den kommende skole i Vejlandskvarteret etableres som en selvstændig skole med 0.-9. klasse, og at skolen derudover indgår i forslaget om at oprette en forsøgsordning med et fælles skoledistrikt for skolerne i Ørestad.

I tillæg til ovenstående forslag blev Børne- og Ungdomsudvalget præsenteret for flere alternative løsningsforslag omkring de kommende skoler i Valby, Nørrebro og Nordhavn. De alternative løsningsforslag indgår også i høringsmaterialet.

Alle løsningsforslag er udarbejdet på baggrund af dialog med lokale aktører, som en del af inddragelsesprocessen omkring projektet. Inddragelsesprocessen har bl.a. omfattet møder med skoleledelser, skolebestyrelser og områdernes lokaludvalg. Udover forvaltningen, har Børne- og Ungdomsborgmesteren samt repræsentanter fra BUU deltaget på udvalgte møder med de involverede skoler.

Derudover har der været en løbende inddragelse af de relevante faglige organisationer og interesseorganisationer, som har været repræsenteret via projektets følgegruppe. Følgegruppen har bidraget med sparring og input til projektet, og har bl.a. bidraget med at udarbejde pejlemærkerne for fremtidige skolestrukturændringer, som Børne- og Ungdomsudvalget vedtog d. 27. november 2019.

Tidsplan:

- D. 29. april
BUU-beslutning om forslag til skolestrukturændringer
- Maj-juli
Forslag til skolestrukturændringer sendes i høring
- D. 12. august
BUU-beslutning om forslag til skolestrukturændringer på baggrund af høring
- Oktober 2020
Endelig vedtagelse i BR



Bilag 5 - Status for spor e om en ambitiøs strategi for bygningsmæssig samlokalisering af kommunale institutioner og friarealer i nye byområder

Bilag 5

Status for hvordan vi arbejder med en ambitiøs strategi for bygningsmæssig samlokalisering af kommunale institutioner og friarealer i nye byområder

24. april 2020

Sagsnummer
2019-0305899

Dokumentnummer
2019-0305899-7

Sagsbehandler
Thea Marie Dam



Dette notat gennemgår, hvordan Økonomiforvaltningen arbejder med en tværgående koordinering af de kommunale arealbehov for at sikre mest mulig værdi for borgerne, både ved at udnytte byggemulighederne optimalt og ved at øge brugen af de kommunale bygninger og udearealer henover døgnet. Det vi i daglig tale kalder strategi for "smarte m²". Vi beskriver de ønskede effekter af strategien (hvorfor gør vi det) og de konkrete tidligere og nye tiltag (hvad gør vi) – og dette på henholdsvis bydelsniveau og bygningsniveau.

Indhold:

1. Formål og potentialer ved smarte m²
2. Hvordan har vi arbejdet med smarte m² ind til nu?
3. Hvordan vil vi arbejde med smarte m² fremover?
4. Skabelon for at fastlægge indhold af strategi for nye byområder
5. Overblik over beslutningsprocessen for nye byområder
6. Organisering og ansvarsfordeling (roller)

1. Formål og potentialer ved smarte m²

Der er en række potentialer for merværdi fra bygningsmæssig samlokalisering af de kommunale institutioner og friarealer. Når kommunale institutioner bruges aktivt henover døgnet, kan det både være med til at

Center for Økonomi
Team Ejendomsoptimering
Københavns Rådhus,
Rådhuspladsen 1
1550 København V

EAN-nummer
5798009800206

- skabe liv og tryghed i lokalområdet,
- borgere får nemmere adgang til kommunale faciliteter og møder hinanden på kryds og tværs,
- udbyttet af investeringer i kommunale byggerier øges (mindre anlægsudgifter),
- vi får en mere optimeret drift af ejendomme,
- medarbejdere kan få glæde af faglige synergier.

Samtidig kan den rette placering af fx udadvendte funktioner såsom skoler med tilhørende kulturhus og idrætsfaciliteter understøtte socialt bæredygtige byområder og bidrage til at binde bydele sammen.

Figur 1. Potentialer for merværdi ved bygningsmæssig samlokalisering



Kilde: Rapport om "Potentielle tværgående funktionsprogrammer for BUF-KFF og SUF-SOF. Eksempler på samtænkning af funktioner", udarbejdet af Økonomiforvaltningen i samarbejde med fagforvaltningerne og fremlagt for Økonomiudvalget den 14. maj 2019 ifm. *Mere byggeri for pengene og smartere brug af m²*.

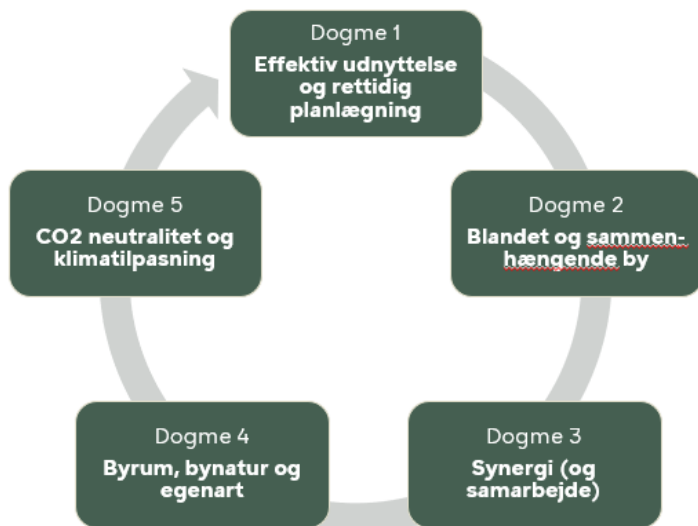
Strategien for smarte m^2 opererer på flere niveauer, hvor der er en gensidig samhörighed og udveksling fra bydelsniveau ned til område- og bygningsniveau. I det følgende giver vi eksempler på begge dele.

2. Hvordan har vi arbejdet med smarte m^2 ind til nu?

Økonomiforvaltningen har i flere år arbejdet med at etablere et effektivt styringssetup for de kommunale arealbehov. Dette så behovene koordineres på tværs af forvaltninger og tænkes rettidigt ind i vores byplanlægning, og så de får den rette placering. Det gælder både på bydels- og på bygningsniveau.

Økonomiforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningen har sammen udviklet fem hensyn eller "dogmer", som placeringen af de kommunale funktioner skal være med til at indfri. Vi lokaliserer først og fremmest KK-funktioner for at opfylde det konkrete behov og understøtte det pågældende servicetilbud. De kommunale funktioner skal hertil placeres i bydelen, så de understøtter den udvikling af København, som Borgerrepræsentationen har udtrykt i overordnede politikker, visioner og strategier – sammenfattet i de fem dogmer.

Figur 2. "Dogmer" for placering af KK funktioner



2a. Bydelsniveau

Det er ofte relevant for større nye byområder, at der udarbejdes en helhedsplan med placering af boliger, erhverv, offentlige funktioner samt infrastruktur som grundlag for den videre lokalplanlægning. Det er grundejernes ansvar at udarbejde helhedsplanen, hvilket sker på baggrund af dialog med Økonomiforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningen.

Figur 3. Udsnit af helhedsplan for Levantkaj (Entasis)



Levantkaj er et eksempel på, hvordan vi hidtil har arbejdet med at sikre en helhedsorienteret planlægning af de kommunale funktioner i nye byområder. Som input til programmet for helhedsplanen blev udarbejdet et visionspapir, som indeholdt både en opgørelse af de kvantitative

KK-behov pba. behovsprognoser, funktioner med potentialer for samlokalisering eller behov for "spredning" samt ønsker til multifunktionalitet og øget brug henover døgnet.

Levantkaj er samtidig et eksempel på, at strategien for smarte m² forplanter sig ned til bygningsniveau, idet helhedsplanen indeholder en 5-sporet folkeskole med idrætshal, bibliotek og 11-mands fodboldbane.

2b. Bygningsniveau

Her følger nogle eksempler på, hvordan Økonomiforvaltningen har arbejdet med at sikre en øget bygningsmæssig samlokalisering af de kommunale funktioner, sådan at flere forskellige tilbud kan samles i samme bygning eller kan benytte de samme lokaler og udearealer på forskellige tidspunkter af døgnet.

På *Topstykket 4* i Sydhavnen planlægges et samlet byggeri af en idrætshal og en daginstitution. Her kan børnene fx benytte sig af idrætshallen, når den ikke er optaget af skolebørn eller foreninger.

På "*Beauvaisgrunden*" ved Rovsinggade på Østerbro planlægges et samlet byggeri af svømmehal, plejehjem og specialiseret botilbud. De ældre vil kunne få glæde af det liv, gæsterne til svømmehallen skaber, og der er mulighed for et fagligt fællesskab mellem personalet for plejehjemmet og botilbuddet.

I *Arenakvarteret* i Ørestaden opføres en ny 4-sporet folkeskole med KKFO, idrætshal, svømmehal og madskole med produktionskøkken. Skolens bygninger og udearealer åbnes for brug fra tidlig morgen til sen aften til brug af både elever, foreninger og kvarterets borgere, så det kan blive et lokalt omdrejningspunkt.

3. Hvordan vil vi arbejde med smarte m² fremover?

Det giver tydelige resultater, når vi tidligt kan nå til fælles enighed på tværs af forvaltningerne. Nogle af de nye tiltag i arbejdet med en ambitiøs strategi for smarte m² er, at Økonomiforvaltningen i samarbejde med de øvrige forvaltninger:

- Sikrer konsekvent systematik og et fælles ejerskab til strategien
- Sikrer konsensus og prioriteringer af de kommunale arealbehov på tværs af forvaltninger, når vi i dialog med grundejerne får udarbejdet helhedsplaner for nye byudviklingsområder.
- Tydeliggør beslutningsprocessen, dvs. hvad besluttes hvornår og af hvem – både på politisk og administrativt plan.
- Sikrer mulighed for en drøftelse i fagudvalg som input til helhedsplanlægningen.

Som et eksempel har Økonomiforvaltningen i forbindelse med den forestående byudvikling af Bådehavngadekvarteret samarbejdet med Børne- og Ungdomsforvaltningen om placering af den ny skole forud for en helhedsplan. Her har prioritering af placering af skolen i området ud fra hensyn til bl.a. skolestruktur været til drøftelse i Børne- og Ungdomsudvalget i efteråret 2019.

Vi bygger videre på vores eksisterende planlægsværktøjer og styrings-setup for at realisere strategien for smarte m², hvor vi også fremover praktiserer de fem dogmer for placering af KK funktioner.

Vi ændrer derimod ikke på kommunens nuværende styringsmodel. Der gælder fortsat samme ressortfordeling mellem de respektive fagudvalg og dermed den samme proces for vedtagelse kommuneplan, lokalplaner og budgetaftaler mv. Se mere om organisering under afsnit 6.

På baggrund af de nuværende erfaringer, skitseret med ovenstående eksempler i afsnit 2, og desuden på baggrund af drøftelser med de øvrige forvaltninger har Økonomiforvaltningen udarbejdet en generisk model for, hvordan vi fremover vil arbejde med en ambitiøs strategi for smarte m² i nye byområder. Det uddybes herunder, hvordan indholdet af strategien for smarte m² i nye byområder fastlægges, og hvordan beslutningsprocessen er.

4. Skabelon for at fastlægge indhold af strategi for nye byområder

Som input til programmet for helhedsplaner for hvert byudviklingsområde udarbejder Økonomiforvaltningen – med inddragelse af fagforvaltningerne – et strategipapir for de kommunale arealbehov, som indgår i de private grundejeres helhedsplanarbejde. Strategipapiret beskriver en række forhold om behovet for de kommunale institutioner, vigtige trafikforbindelser og bymæssige sammenhænge mv. Der udfyldes dels faktuelle oplysninger om områdets karakteristika og dels bystrategiske formål og visioner, som placeringen af de kommunale funktioner skal bidrage til at indfri.

Figur 4. Skabelon for fastlæggelse af hvert strategipapirs indhold



Under "fakta" bygger den kvantitative opgørelse af de kommunale arealbehov på behovene fra de kendte arealplaner, som Økonomiforvaltningen sammen med fagforvaltningerne udarbejder og opdaterer årligt på baggrund af befolkningsprognosen. Blandt områdets medfødte

“benspænd” tæller både fx støj, trafik, forurening, ledninger, fredninger, ejerforhold/rettigheder mv., mens områdets kvaliteter fx handler om adgang til vand og natur, historiske bygninger mv.

Under “formål” bygger de bystrategiske ambitioner for bydelen på de overordnede politikker, visioner og strategier for udviklingen af København, som Borgerrepræsentationen har vedtaget, og som er sammenfattet af de fem dogmer, jf. punkt 2. Hertil indarbejdes konkrete politiske beslutninger ifm. kommuneplanrevisioner og budgetaftaler m.m.

Den endelige helhedsplan og udfaldet af, hvilke arealer der udlægges til kommunale funktioner, vil bero på en samlet afvejning af hensyn til planlægningen af området, herunder også arealer til boliger, erhverv, infrastruktur mv.; en afvejning der foregår i dialog med grundejerne og afstemmes med deres interesser for at igangsætte en byudvikling.

Eksempel: Strategipapir for Godsbaneterrænet

Strategipapirerne for hvert byudviklingsområde udfyldes efter samme skabelon, men kan falde vidt forskelligt ud alt efter områdets særlige karakter og behov. De stedsspecifikke forhold skal ses i sammenhæng med de ønsker KK har til kommunale anlæg.



Således er der fx følgende særlige kendetegn for området Godsbaneterrænet, som vil fremgå af strategipapiret:

- Behov for flere forbindelseslinjer til de omkringliggende bydele såsom Vesterbro, Kgs. Enghave, Sydhavn m.fl. for at forbinde Godsbaneterrænet med resten af byen. Samt forbedret infrastruktur i området.
- Store bevaringsværdier i form af gamle bygninger knyttet til togdrift, værkstedsbygninger mv. Der er tale om at anvende Vognværkstedet ifm. placering af skolen, hvilket ligger i god tråd med kommunens visioner om at bevare kulturmiljøer
- Fokus på at bevare de grønne kvaliteter og etablere en grøn struktur med en offentlig park, begrønnede byrum og grønne offentlig tilgængelige private friarealer på op til 9-12 hektar.

5. Oversigt over beslutningsprocessen for nye byområder

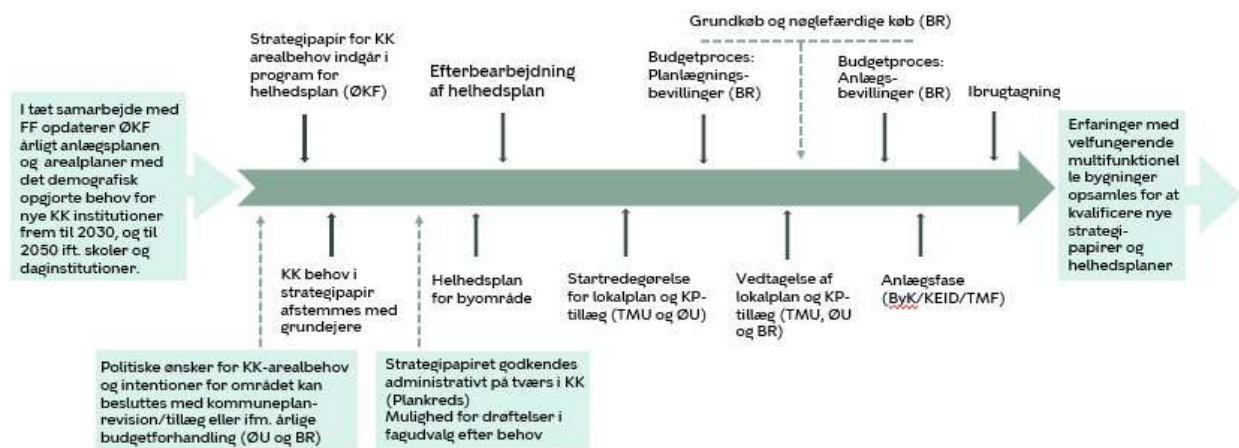
Her skitseres de typiske faser og politiske beslutningsvinduer, som er relevante i forhold til at implementere en strategi for smarte m² og kommunale arealbehov i større nye byområder.

Eksempel: Proces for helhedsplan for Godsbaneterrænet

I forbindelse med helhedsplaner for det større nye byområder, og fx for Godsbaneterrænet, vil vi:

- Som hovedregel få politisk afstemt KK-arealbehov mm. og intentioner for området ved kommuneplanrevision/-tillæg eller ved de årlige budgetforhandlinger, hvor arealplaner fremlægges.
- På denne baggrund udarbejde et strategipapir med både fakta, formål og ønskede effekter jf. punkt 4, som vi skaber accept og ejerskab til på tværs af KK og hos grundejerne.
- Give mulighed for, at forvaltninger efter behov kan lægge en sag op til drøftelse i fagudvalget.

Figur 5. Flowdiagram over beslutningsproces for større nye byområder



Som tidligere nævnt vil den endelige helhedsplan også bero på en afvejning af hensyn til øvrige funktioner i området, herunder boliger, erhverv, infrastruktur mv., og denne afvejning foregår i dialog med grundejerne og afstemmes med deres interesser.

Samtidig vil helhedsplanen være påvirket af, hvilket grundkøbs- og anlægsbehov de kommunale arealbehov genererer, som kommunen skal finde finansiering til i budgetforhandlingerne, og som grundejere skal være villige til at sælge.

Endelig er der en gensidig afhængighed mellem områdets omfang af boliger (og dermed borgere) og det heraf afledte behov for KK institutioner og friarealer i byområdet, som påvirker helhedsplanen.

6. Organisering og ansvarsfordeling (roller)

De grundlæggende byggesten i strategien for smarte m² er dels vores planlægningsværktøjer, der kortlægger det demografiske behov for ny kommunal kapacitet for hver bydel (anlægsplan og arealplaner), og dels vores etablerede processer med en tydelig ansvarsfordeling. Økonomiforvaltningen sikrer koordinering af strategien med de øvrige forvaltninger på administrativt plan, hvor tværgående beslutninger træffes på direktørniveau (Plankredsen).

Det er en flerårig proces at komme fra helhedsplaner til lokalplaner og derfra videre til planlægning og anlæg af de kommunale byggerier i nye byområder. Undervejs i dette lange forløb er der skiftende roller og ansvar mellem forvaltninger og koncernenheder i, hvem der "ejer" strategien i de forskellige faser og beslutningsvinduer.

Det er Økonomiforvaltningen, som i den første fase med helhedsplaner for nye byudviklingsområder er ansvarlig for at implementere strategien for smarte m². Det er efterfølgende Teknik- og Miljøforvaltningen, som er tovholder ved overgangen til lokalplansfasen, der sikrer, at centrale pointer og hovedbudskaber fra strategipapiret om de kommunale funktioner indarbejdes i startredegyrelsen for lokalplaner – og at fokus bibeholdes til de endelige vedtagne lokalplaner.

I anlægsfasen bliver det igen Økonomiforvaltningen ved både Byggeri København og Københavns Ejendomme og Indkøb, som får en ledende rolle – i tæt samarbejde med fagforvaltningerne. Her opsamles erfaringer med velfungerende samlokaliseringer mv., der kan være med til at kvalificere strategipapirer for helhedsplaner af fremtidige byudviklingsområder.